

Budget 2025-2028 - 1. behandlingsbudgettet

24/6450 Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

I denne sag fremsendes årsbudgettet til 1. behandling. En samlet kommunalbestyrelse har aftalt en budgetskitse for 2025-2028, som behandles af Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i henhold til budgetproceduren. Budgetskitsen er vedhæftet som bilag.

Hovedtallene i budgetskitsen fremgår af nedenstående tabel:

Budgetbalance 2025-2028 i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indtægter	-3.200,6	-3.312,9	-3.412,2	-3.482,1
Driftsområdet incl. Renter	3.101,6	3.204,5	3.317,2	3.435,1
Resultat af ordinær drift	-99,0	-108,5	-94,9	-47,0
Anlægsudgifter	102,1	109,9	117,1	61,0
Anlægsindtægter	-9,1	-10,9	-23,6	-26,4
Afdrag*	62,0	31,8	27,2	27,5
Strukturel balance ekskl. ekstraordinære afdrag og højvandslukke	29,8	2,8	2,8	27,3
<i>-=overskud, +=underskud</i>				
Øvrige finansforskydninger	-4,5	-4,5	-19,4	0
<i>Kasseforøgelse (-) / Kasseforbrug (+)</i>	<i>51,5</i>	<i>17,9</i>	<i>6,3</i>	<i>15,1</i>
Kassebeholdning gennemsnit	378,3	347,1	335,2	319,5

*Inklusiv ekstraordinære afdrag på ordinære lån i 2025 samt grundkapital almene boliger i 2025 og 2026.

De centrale økonomiske målsætninger som er vedtaget i kommunens økonomiske politik er:

- Strukturel balance i alle år
- Anlægsudgifter svarende til anlægsrammen som pt. udgør ca. 100 mio. kr.
- Nedbringelse af gæld på minimum 10 mio. kr. årligt

- En gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr.
- Servicerammen og anlægsrammen overholdes.

I budgetskitsen er der indarbejdet ekstra initiativer/investeringer på driften på 20,4 mio. kr. i 2025 og samlet reduktioner på -11,3 mio. kr. for 2026-2028. Ændringerne på driften fremgår af den vedlagte oversigt over driftsændringer.

Forligspartierne iværksatte i budgetaftale 2024-2027 et råderumsarbejde, der skulle finde potentialer og nye måder at løse vores opgave på, som også kunne holde ind i fremtiden. I 2024 har administrationen udarbejdet oplæg til ikke kun besparelser og effektiviseringer, men også skitseret linjerne til større strukturelle og langsigtede forandringer på eksempelvis skole-, ældre- og socialområdet, så Norddjurs Kommune også fremtidigt kan skabe velfærdsydelser af høj kvalitet, ud fra de rammer vi har. I 2025 er der fokus på at implementere de udvalgte råderumsforslag i denne budgetskitse. De valgte råderumsforslag fremgår af den vedlagte oversigt over driftsændringer. Der tages stilling til en ny runde af råderumsforslag i forbindelse med budgetlægningen for budget 2027. Råderumsforslagene er opdelt pr. fagudvalg og for en række af forslagene er der tale om tværgående forslag.

I budgetskitsen er der et strukturelt underskud på cirka knap 30 mio. kr. i 2025. I budgetskitsen er der ikke indregnet eventuelle indtægter fra puljen til særligt økonomisk vanskeligt stillede kommuner. Norddjurs Kommune har i lighed med tidligere år søgt om tilskud fra puljen. I år er der søgt om 35 mio. kr., og der ventes svar fra ministeriet ultimo august 2025. Borgmesteren og kommunaldirektøren har i den forbindelse afholdt møde med Indenrigs- og Sundhedsministeren den 20. august 2024. Forligspartierne er enige om, at et eventuelt tilskud anvendes som finansiering af det strukturelle underskud. Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet. Hvis der ikke modtages tilskud, vil det betyde, at anlægsudgifterne eller serviceudgifterne skal reduceres i 2025 for at skabe balance mellem indtægter og udgifter.

I overslagsårene er der i budgetskitsen et strukturelt underskud 2,8 mio. kr. i 2026 og 2027 og 27,3 mio. kr. i 2028.

Der er i budgetskiten aftalt et anlægsniveau på ca. 102 mio. kr. i 2025. I 2026 og 2027 ligger anlægsudgifterne på henholdsvis 110 mio. kr. og 117 mio. kr. Alle 3 år er over målsætningen på 100 mio. kr. mens anlægsudgifterne i 2028 ligger på 61 mio. kr. og dermed under den økonomiske målsætning. Årsagen til at anlægsrammen i 2026 og 2027 ligger over målsætningen på 100 mio. kr., skyldtes at det er planlagt at gennemføre projektet Højvandslukke ved Grenaa Havn. Projektet er medfinansieret af tilskud fra staten, som forventes modtaget i 2028. Den resterende finansiering sker via kassen, og det er aftalt i budgetskiten at projektet ligger uden for beregningen af den strukturelle balance.

De prioriterede anlægsprojekter i budgetperioden fremgår af vedlagte anlægsoversigt.

Målsætningen om en gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr. er opfyldt i budgetperioden, mens målsætningen om gældsafvikling ekskl. ældreboligdelen opfylder målsætningen i 2025. Fra 2026 er gælden reduceret, så de årlige afdrag er under 10 mio. kr. årligt.

KL har udmeldt en vejledende teknisk serviceramme for Norddjurs Kommune på 2.155,9 mio. kr. I budgetskiten er der budgetteret med serviceudgifter på i alt 2.155,1 mio. kr. svarende til at budgettet går 0,8 mio. kr. under den vejledende ramme.

Der er vedlagt en oversigt over ændringer, der er indarbejdet på driften, samt en oversigt over de anlæg, der indgår i budgetskiten.

Forslag til takstoversigt er vedlagt som bilag. Ikke alle takster er endnu kendte, og der kan ske ændringer/tilføjelser inden 2. behandlingsbudgettet. Endelig er budgetbemærkninger også vedlagt.

Der skal træffes beslutning om bevillingsniveauet. Bevillingsniveauerne foreslås vedtaget på samme niveau som sidste år, og fremgår af det vedhæftede bilag. Driftsbevillinger er fastsat på udvalgsniveau, og opgøres netto. Det vil sige, at der gives én samlet bevilling for indtægter og udgifter, så udvalget selv kan disponere over indtægter på eget udvalgsområde. Rådighedsbeløb til anlæg og anlægsbevillinger er fastsat på projektniveau og som bruttobevillinger. Det vil sige, at der gives selvstændige bevillinger til både udgifter og indtægter for hvert projekt.

Høringsperioden er fra 29. august fra dagsorden til Økonomiudvalget udsendes til 1. behandlingsbudgettet og til 11. september 2024 kl. 10.00. Det er muligt at indsende høringssvar via kommunens hjemmeside på [Budget 2025-2028 \(norddjurs.dk\)](https://www.norddjurs.dk). Høringssvarene bliver som udgangspunkt tilgængelige på hjemmesiden. Man skal dog være opmærksom på, at Norddjurs Kommune som følge af persondataforordningen ikke må offentliggøre høringssvar, som indeholder fortrolige eller følsomme personoplysninger. Det kan f.eks. være oplysninger om navn og adresse på den person, der indsender, helbredsoplysninger mv. Hvis et høringssvar indeholder fortrolige oplysninger, vil det ikke fremgå af hjemmesiden. Alle høringssvar vil dog indgå i budgetarbejdet og tilgå Kommunalbestyrelsen.

Som noget nyt har der i år været afholdt borgermøde før første forhandlingsrunde. Mødet blev holdt den 14. august 2024 på Mosebrugscentret og det tekniske budget fremlagt på mødet. Der var stor tilslutning til mødet, hvor 120 borgere var tilmeldt. På mødet deltog Kommunalbestyrelsens medlemmer og fagudvalgene med stande. Der var mulighed for dialog ved både standene og over aftensmaden. Opsamling fra borgermødet indgår som notat i materiale, som Kommunalbestyrelsen har fået til forhandlingerne. I foråret har der endvidere været afholdt 2 råderumskonferencer som optakt til borgermødet og som led i udarbejdelse af råderumskataloget.

Efter høringsperioden fortsætter budgetforhandlingerne i uge 38, hvor der er planlagt tre budgetforhandlingsmøder den 16., 18., og 20. september. Kommunalbestyrelsen vedtager 2. behandlingsbudgettet den 8. oktober 2024.

Via kommunens hjemmeside er det endvidere også fortsat muligt at indsende forslag til budgettet [Råderumsforslag til budgettet \(norddjurs.dk\)](https://www.norddjurs.dk)

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til de aftalte målsætninger i den gældende økonomiske politik. Med særlig betydning for budgetlægningen kan nævnes målsætninger vedrørende strukturel balance, gennemsnitlig kassebeholdning, anlægsudgifter og afvikling af gæld.

Økonomiske konsekvenser

Forslag til kommunernes årsbudget og flerårige budgetoverslag udarbejdes jf. bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. af Økonomiudvalget til Kommunalbestyrelsen senest den 15. september forud for det pågældende regnskabsår.

Der er i beregningerne af indtægterne for 2025 taget udgangspunkt i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2025 med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb. Beslutningen om valg af statsgaranti eller selvbudgettering træffes i forbindelse med 2. behandlingen af budgettet. Der vil blive lavet en beregning af de økonomiske konsekvenser ved selvbudgettering med udgangspunkt i de nyeste skøn for skatteindtægterne i 2025.

Som et led i den nye boligskattelov, skal Staten overtage administration af indefrysningsslån af grundskyld. Dette betyder også at Staten skal overtage de nuværende lån fra kommunerne. Det fremgår af loven at ejendomsvurderingerne for perioden 2021 – 2023 kan blive efterreguleret frem til 2026. Dette bevirker at den statslige overtagelse af indefrysningsslåne først forventes gennemført i løbet af 2027.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Indstilling

Økonomichefen indstiller at

1. Økonomiudvalget sender forligspartiernes budgetskitse til 1. behandlingsbudget for budgetåret 2025 og overslagsårene 2026-2028 til Kommunalbestyrelsens 1. behandling.
2. Økonomiudvalget sender forligspartiernes budgetskitse til 1. behandlingsbudget i høring frem til den 11. september kl. 10 i henhold til den vedtagne budgetprocedure.
3. Bevillingsniveauet fastsættes i overensstemmelse med det vedhæftede bilag. Herunder at der på driften gives nettobevillinger på udvalgsniveau, og at der for anlæg gives bruttobevillinger per projekt for både rådighedsbeløb og anlægsbevillinger.
4. Indtægtsgrundlaget fastsættes uændret på en indkomstskatteprocent på 26,0 % i 2025 samt grundskyldspromille på 16,8 ‰ for øvrige ejendomme og 7,2 ‰ på erhvervs-/produktionsjord.

Beslutning i Økonomiudvalget den 03-09-2024

Ad. 1. Tilrådt

Ad. 2. Tilrådt

Ad. 3. Tilrådt

Ad. 4. Tilrådt

Bilag:

1 - 3663006	Åben	Budgetskitse 2025 - 2028 - 1. behandlingsbudgettet	(85644/24)	(H)
2 - 3663043	Åben	Budgetbalance 2025 - 2028	(85679/24)	(H)
3 - 3663044	Åben	Driftsændringer 2025 - 2028	(85680/24)	(H)
4 - 3663046	Åben	Anlægsprogram 2025 - 2028	(85682/24)	(H)
5 - 3663001	Åben	Bilag til budgetskitzen 2025 - opkøb af naturarealer	(85639/24)	(H)
6 - 3661523	Åben	Bevillingsniveau 2025	(84382/24)	(H)
7 - 3663113	Åben	Generelle bemærkninger 2025 - 2028	(85747/24)	(H)
8 - 3663102	Åben	Budgetbemærkninger 2025-2028 - alle udvalg	(85736/24)	(H)
9 - 3662919	Åben	Takstoversigt 2025 - 1. behandlingsbudgettet	(85569/24)	(H)